

Any XV.

Barcelona 27 de Novembre de 1902.

Copia fot. de A. Esplugas

Encar qu' es tiple lleugera
l'esbelta y hermosa Inés,
contemplantla tota entera,
desseguida 's considera
qu' es una dona de ps.

De dijous á dijous

Regositjemnos si hi som á temps, que 'ls homens de la monarquia, els que 's passen de má en má 'l poder, han donat al país, desde la Cort, l' espectacle més repugnant que 'ns faltava arribar á veurer, molt més cohent qu' un bitxo vermell.

Els eterns mercaders del temple, els que varen entregar las Colonias Espanyolas al extranger yanqui s' han disputat de mala manera com si fossin innobles marmaneras á plassa, no pas per qüestió d' ideal ó de principis polítichs, no per patriótics y enlayrats sentiments... ¡cál... No, senyors; res d' aixó... S' han desvergonyit els uns als altres, per la gasofia, pe 'ls vils sigrons del día.

En Sagasta, volentse acoblar ab en Romero Robledo, per sostenir l' equilibri un quant de temps més, y aquest últim disposantse á fer 'l gran sacrifici de salvar á la Patria, que ni may que l' hagués conegut, han acabat malament, tirantse 'ls trastos pe 'l cap y desavenintse, casi bé per res: per una friolera..., per dos ministeris, algunas quantas senaduras vitalicias y altras frioleras per aquest istil que 'n Romero Robledo, el Catalanófobo, volía per ell y sos «compinxes», y en Sagasta no li ha pogut donar, porque 'ls necessitava per la seva colla, que encara no 'n té prou. No pas per altras rahons que li sobraven y podía haverse buscat pera que li servissin d' excusa, que aquesta gent no 's creu en lo cas de donar al poble que 'ls paga altras rahons que la seva conveniencia personal.

Tots aquets «tiquis-miquis» de la política, s' han discutit darrerament en las Corts de Madrid; dihém malament, s' han disputat, entre mitj de confreres, cada hú ab sa candela encesa, fent pagar els plats trencats ¡oh respectel... á la persona del Rey... que malaguanyat si hi té res que veurer, qu' ell tá son ofici.

Prou y forsa ens en regositjaríam de tot aixó, qu' ens agrada 's vegi clar, però no ho podém pas fer com ho voldríam, porque 'ls homens del partit republicá espanyol no 'ns ho permeten, que 's troban tant bé y á son gust en la oposició, que sembla no desitjin ja res més al món... y dormen fort. ¡Quín greu!

* * *

Els regidors de la ciutat han mogut aquesta setmana gran xaranga ab l' arrendament dels consums que volían tirar endavant de totes passadas, y á la fi ha resultat que la Comissió d' Hisenda, se 'n inhibeix de pendre part en la redacció del plech de condicions per la subasta. ¡No volèm embolichs! Com que aquí hi ha amagat el gat no tant sols dels catalanistas, sino de molts altres que remenan las cireras de la Casa gran; sembla, á primer cop de vista que ningú hi toca pilota, però nosaltres ens pensém que tothom sab ahont jeu 'l dimoni.

L' únich que ha posat 'l dit al mitj del mal, y qu' ha parlat de debó, y ens complau ferho constar, es el senyor Salas Anton, demostrant que l' Ajuntament de Barcelona, ha fracassat ab l' arrendament dels consums, per més que prenguéis lo nom de Sindicat gremial qui 's vol menjar la poma.

Tot alló que no siga 'l Concert de que en principi s' havia parlat, que permeti suprimir las zonas fiscals y que no 's farà de cap de las maneras, ja 's veu que 's torna á la cansó del enfadó, posant ben bé en evidencia la impotencia del Ajuntament en tal assumpto, y la dels senyors regidors, que un altre cop han ensenyat lo ordinari de la trama. ¡Cóm s' acabarà aquest bullit? Ja ho sabém; com sempre... y aném tirant.

* * *

En la sala Parés, del carrer de 'n Petritxol, s' ha exhibit la exposició de pinturas del Círcol de Sant Lluch; aquesta colla d' artistas, que fan 'l paper de beatos, y que portan per tot arréu la bandera com las collas que van á fer arrossos á Sint Mús.

Poch hi ha que veurer en tal exposició y res per apendrer; ens resulta una vulgaritat migrada y pobre y, fins n' estém segurs, molts dels pintors que ensenyan sas obras, poden fer molt més de lo que han mostrat.

En Joan Llimona, que es lo capitost de la colla, presenta quadros, com ja estém acostumats á veurerli, sens relleu, plans y grisos, ab grans incorrecions de dibuix, que podría vencer fácilmente si fugís d' un cert amanerament en que fá temps ha caigut.

En Baixeras que es un altre de cap de ala y dels que prometía, no fuig per res de sa manera de fer, y gracias; porque en la tela que li han col·locat en lloch preferent de la sala, li notém un retrocés ben marcat y un encongiment de pinzell y falsetat de color, que fins hem duptat de si hi havia algun aprenent que portés un nom semblant.

La nota més vigorosa de la Exposició y la més estimable, al nostre parer, la donan uns apuntaments (que no son res més) que ens ha semblat portavan la firma d' en Masó, encara que illegible. S' hi veu trassa, vigor y desenvoltura; son fets á la plena llum y presos del natural, ab bon cop d' ull y má ferma. El día que aquest autor fassi un quadro de debó en las condicions que ha fet aytals bocetos, será l' artista més granat de la colla.

També en Vancells presenta estudis de paysatge molt ben entesos; ja ho té acreditat que 'n sab d' aixó, que veu bé y treballa 'l natural, á tal punt, qu' es un dels pintors qu' en l' avenir pot donar més bons y més lleminers fruyts, si va endevant sense deturarse.

* * *

L' aconteixement artístich de la setmana qu' ha tingut més ressó, es la obertura del Gran Teatre del Liceo, ab la ópera *Cristóforo Colombo*, que ab tot y venir precedida d' aquesta gran fama, que artificiosament saben mourer las casas editorials d' Italia pera fer son negoci, no ha agradat al públich del nostre primer Teatre lírich. Efectivament: la tal ópera no resulta per cap dels conceptes que ha de tenir una obra lírich-dramática y malgrat las deficiencias musicals, que 'ns demanan un estudi que no es bò per aquestas crónicas lleugeras, lo llibret resulta tant dolent y tant escabellat que ni ab uns molls pot agafarse. Ab tot y ser tant coneguda la historia de Colón y del descubrimient de las Américas, l' autor se l' ha inventada á son gust, no pas per poetisarla, sino pera arrossegarla pe 'ls llots y empobrir-la ab tonterías tant impropias com mal trobadas.

Planyém de bona fé á las empresas dels Teatros lírichs, que 's troban imposadas obras tant dolentas y han de presentar cantants com alguns dels que hem sentit, que no poden pas anar ni ab rodas, tot perque ,ls comerciants d' art, qu' avuy tenen las privativas, volen fer combregar al públich ab molas de moli No es gens d' estranyar que al Liceo hi hagi escàndols ó be que ningú hi vagi, fora els propietaris qu' hi fan petar la bécayna. Y prou per avuy; ja 'n parlarem més.

CALIXTE PI y XARAU.

LO PORRÓ

Un cop un monument se 'n aixecava
al deu báquich
allá en un poble de l' alta montanya
molt fantástich.
Lo deu báquich que 'l vi tant li agradava,
en certa ocasió
que anava passejant per la encontrada
vá veure un porró
que un pagés tot bebent hi xericava
y 'l vá convidá;
el ví negre que fi rejolinava
lo fanatisá.
y, á la cort ab professó 'l portava;
pero al mitj camí,
lo porró d' un cop diu que se 'n trencava
sols per no seguir.
Enfadantse lo rey que allí manava,
li vá preguntá
portat per lo furor, perque 's trencava.
—Jo soch catalá,—
li respongué,—y si vos de Catalunya
per forsa 'm treyéu,
jo vos ho juro, bon senyor, desd' ara
que ab mí no beuréu.
Vejent lo rey que tan formal parlava,
creguí lo milló
deixarlo; y d' allavors que Catalunya
beu lo ví ab porró.

RAONET DEL CAFÉ.

LA TOMASA CUPÓ PRIMA N.º 54 (1)

Que dona dret á adquirir per

UN RAL

las escenas de terrat en un acte y en vers

De teuladas en amunt

lletra de C. ROURE y música de J. RIBERA

qual preu corrent es lo de

0'50 PESSETAS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
ls exemplars.

SAGRILEGA

D' En Amores do Costa.

La primera vegada que vaig visitar á Ninons tenia jo prop de setze anys, creya ab els sants; temia els seus cástichs. El desitj creixent de posehir aquella dona d' ulls arquejats, grossos y negres, tan hermosa, el meu somni juvenívole me portá á son *niu d' amor*. Ella s' hi trovava més bella que may! Me rebé ab alegría tendra y carinyosa, acarontantme com un infant. Y 'm deya: el meu *nin ros*, y 'm lligava á n' els seus brassos tornejats, emportantsem cap á la cambra seva, sensual; tímida. E' espant 'm feu recular. En aquell lloch perfumat y mondá los mobles hi estavan en desordre y las parets, gastadas ab lletras y dibuixos pe 'ls romeus del vici qu' hi havían fet estada; y en aquellas parets greixosas ó maltractadas, s' hi veyá el quadro d' un sant destacantse del conjunt ab forsa, seriós com mal content del lloch al que la seva mestressa pecadora 'l tenia destinat. Vaig intentar deixarla aquella casa sacrílega; més, Ninons, agafantme, me retingué, y sens dirme paraula se m' emportá cap al fons de l' arcoba...

—No, déixam... Aquell sant me mira y 'm sembla que 'ns maleheix. Pobra Ninons! ¡Cóm s' enriqué del meu espant, del meu respecte ignoscent! Mentres se despentinava, esbullantse els cabells que li queyan abundants sobre la espatlla, cubrintla, tapant las márbreas blancors nús, reya, 's reya de mi.

Ella 'm besava els ulls y 'm confortava.

—No tingas por, nin; no 'n tingas de temensa als sants que res poden contra tú. Jo, al comensar ma desgracia, preguélos piadosament que 'm treguessin del camí espinós per ahont caminava portantme al verdader camí de la virtut tranquila y fou en vá. Encare no m' han respost els dolents.

Aquí 'm tens; ja ho veus qui soch: un sèr volgut ab despreci, sense ningú, abandonada de tots. ¿Qué poden els sants? ¿Res volen fer per mí?... Aquell, donchs, el tinch condempnat á la paret perque 'm vegi, perque assisteixi á las meas nits luxuriosas, testimoni dels festins ó dels plahers ab els jovincels com tu, que 's deixan corlligar per mí la serpent del amor, are teva, amorosa.

Aquellas blasfemias m' esvahían el cervell y vaig sentir indignació envers els sants de la meua Ninons y li diguí: Divina dels meus somnis, tens rahó. Y pe-tonejantla y abrassantla febrilment me neguí per primer colp en las ones d' aquells cabells negres com el fons d' un abim....

G. RARESA

EPIGRAMA

Tocant el bombo ab afany,
morí el músich Blay Malobre;
sa muller Paula, la pobre,
més de la meytat de l' any
li portava el bombo á sobre.

ABELARDO COMA.

L' ASILO DE NIT PER NYEBITS

—Dorms d' alló més bé y al de-
matí 't donan xacolata ab melin-
iros, una paquetilla.,
—Y un be negre.

—Veus com dona gust
se trinxerayre,

Un que hi vá cada dia.

DIA...
BARIO...
CALLE
DEL
OLMO

Tu nyebit baixa de las botas
y á dormir á la cama,

Al calabozo os llevaría y no al hotel de nit.
Pero en fin... «Quien manda, manda.»

EN NOERRE A I'A GORT

Tots aquets si 'ls escoltéu
governan per compromís,

¡HORROR!

El dia primer del mes de Octubre, vaig tenir lo sentiment d' haverme de despedir de ma estimada familia, per anármem altra volta á fer de sorge á la ciutat de Tarragona.

Al arribar á la estació del Nort de la ciutat de Manresa y aixís que anava per pujar al tren que m' havia de portar á Barcelona, una senyoreta que anava carregada de bultos, va suplicarme si volia ferli el favor de aguantarshi un moment, mentres ella se 'n anava á pendre alguna cosa pera passar millor lo viatge, tota vegada que encare hi havia mitja hora de temps, ans lo tren no arrancaria.

No volguent passar per descortés (encare que anès vestit de soldat) vaig dirli, agafantoshi, que ab molt gust.

Ella me 'ls dongué y se 'n aná dreta al Restaurant mentres jo vaig ficarme al cotxe, guardant un lloch al meu costat per ella.

¡Conquista segural pensava tot cargolant un cigarrret; de segú que aquesta ninfa s' ha enamorat de las mevas *hechuras*...

Y aixís fantasejant vá passar la mitja hora y soná la primera campanada anunciant que 'l tren anava á sortir y deixá sentirse la veu de... «¡Pasajeros, al tren!»

Trech lo cap, pera veurer si la ninfa venia y al moment de treurerlo un empleat tancá ab estrépit la portella, donantme una regular patacada als genolls y fentme caurer de cul á sobre una senyora grossa que al meu devant s' estava.

M' aixeco... dono excusas y torno á mirar, més allavors m' adono de que 'ls pantalons del cap de vall se m' havian agafat á la portella.

No sabent que fer, puig l' empleat ja nos veyá en lloch, pego estiragassada y altra volta segona caiguda y segona tanda de excusas, acompanyadas del corresponent desgarro de roba...

Y á tot aixó, la linfática senyoreta no 's veyá. Según toch y... el tren se posá en moviment. ¡Impossible pintar lo meu desesperol!

Ahont aniria jo, ab tots aquells bultos, si acás per sort la senyoreta no 'm trovava.

Vaig passar tot lo llarch trajecte que vá de Manresa á Barcelona, frenétich y neguitós, tant que ni sols vaig adonarme de que un xaval que anava acompanyat d' un gosset se 'm quedá adormit á la espatlla, mentres lo quisso feya pipí á dessobre las grossíssimas sabatas que portava.

Per fi, arribo á Barcelona, y carregantme ab tot aquell fato, surto de la Estació.

Aixís que vaig ser á devant lo Fielato de Consums, un burot d' aquell m' atura y 'm pregunta si porto res de pago.

Com que jo, ignorava lo que dins los bultos hi havia, vaig contestarli que no ho sabia.

Allavors ell, me digué que 'ls obrís, mes allavors també vaig notar que estaban tancats ab clau y aquesta no hi era.

—Tendrá que venir á la Delegación; va dirme al sentir la excusa que vaig donarli de que l' havia perduda y suhant com un carreter á causa del pes

que 'ls bultos tenian y malehint interiorment la meva candidés per haverme deixat carregar de aquella manera, seguit del empleat anárem allá ahont ell digué.

Alli, obriren els misteriosos bultos y... ¡horror! resultá que á dintre varen trobarshi dos gats morts y putrefáctes, un gibrell trencat, escombrarias y una albarda vella, ab una lletras que deyan «Para el portador».

Vaig haver de fugir á marxas dobles per lliurarme de la furia dels celosos empleats que 's creyan que alló era una broma meva y volian donarme la paga y boig de rabia y cego de furor, pensava, mentres me dirigia á la Estació de Fransa per agafar lo tren de Tarragona:

¡Si per desgracia algú 't diu per aguantarli algo, l' escanyas!

JOSEPH VILA ORTONOBES.

¡Agonitzant...!

A la mort de ma filla Quimeta.

¡Quántas horas mortals porto passadas
ab ulls plorosos y lo cor nuhat
junt al bressol en que sens esma brega
un bossí de mon sér, lo més gemat!

¡Malalta, filla meva! F'á tres mesos
que ton cos ne flagella traydor mal;
sembla talment que ab ton sofrir ne gosi
algún fat sens' entranyas, vil, bestial.

¡Y quín bleix, Deu del cel, té pobrissona!
¡Cóm per moments sas forsas van minvant!
¡Quín pecat has comés ¡ay! ma Quimeta
que hagas de patir tant... de patir tant!...

¡Quín mancament has fet per' que set horas
ta agonia crudel hagi durat!
¿Es possible que Deu ta vida vulgui
deixant mon cor ferit y trossejat!

¿Quí es capás de fer presa en una nena
tendreta, d' uns vint mesos, que á parlar
apenas acertavan los seus llavis?
¡Ningú que tinga cor aixó farà!

¡Pobre Quima! Crech bé qu' ets á la Gloria
ó al cel qu' ab tant patir has conquistat.
Si aixís es, filla meva, guárdam, guárdam
un racés aprop teu .. ¡ben acostat!

S BRUGUÉS

D' ahir á avuy

Volia ahi ser rey y una corona
fins me semblava poch pera donarte.
Avuy... avuy me dol fins la saliva
que tinch de malgastá pera parlarte.
M. MATABROCA.

LA VUYTADA

La nota de la vuytada
fóu las *notas* de richs sóns
qu' en Crickboom ha fet coneixe 'ns
per lo trio de Franfort
qu' es un terceto que sembla
que no son tres, sino nou;
empró nou músichs de punta
que de las fibras del cor
ne tocan las més sensibles
trovant 'ls millor ressorts
pera entendre la nostr' ànima
endurida temps há á cops
d' instruments que sols despertan
sentiments á tot *estrop*
que pensaments sols inspiran
propis de sérs sense nort,
ni guia, que pe 'l cap rondan
y no arriuan may en lloch.
Els que á Barcelona senten,
ó sentim, l' art pur y bó
devém á «La Filarmónica»
lo fernos coneixedors
de lo que 's la vera música
quan es sa interpretació
á n' en Fridberg confiada
(un pianista que val molt),
junt ab en Rebner (un soci
que fá l' *arquet* als més bons)
y á l' Hegar (que s' ha fet célebre
tocant no més 'l *violón*).

Ja que de música parlo,
(que 's lo que *sento* ab més goig)
,no havéu vist y sentit l' ambo,
lo fenómeno més gros
que s' ha exhibit per las salas
de concerts; eixos bessons
enganxats per l' Art, que forman
un sol geni siguent dos?
En Bauer, lo gran mecánich
del piano, aqueix xicot
que tocantne tantas teclas
ha arriuat á tenir sort,
(quan jo y molts ne toquém tantas
y no 'n tením gens ¡jo 't toch!)
y en Casals, que á la *Gabia*
rascava per déu ralots
ab tot y sa maestría
que fet deixava un badoch
á en Garcia, lo seu mestre,
de qui pot ser professor,
y que 'l seu violoncello

es tan alt com ell ó aprop,
son dos gegants d' una alsada
superior á n' els d' Olot,
ab tot y que 'ls dos no arriuan
á la mida de bon tros.
En Casals es un il-lustre
catalá ab plena rahó
digne de las Galerias
dels millors músichs del mon.

Segóns diu en *Frsdalico*
qu' es lo crítich que sab tot
lo que passa... y 'l que no passa
de nou entre bastidors,
la Bianca Iggius s' enmullera
com un altra qualsevol,
y no farà més comedia
que ab lo seu Corneli y prou.
¡Ay, Bianca de mas entranyas!
No sab pas vosté 'l trastorn
que als senyors de la Gran-Via
causa sa resolució,
puig privará als *viejos-verdes*
d' admirar sas perfeccions
tant esculturals y estéticas
y 'l seu posat tant... d' aixó.
Tant aviat com l' *amonestin*,
(que ho necessita bé prou
si la moral hi pren cartas
ab son art lleugé y verdós)
á Bethlém (que vosté n' arma
bastants á cada funció)
suposo será hont la tiri
trona avall, donchs, le rector.
Jo 'n tinch, hermosa senyora,
també nn sentiment molt fort
per vosté y per lo seu home...
¡Per mi, ray!... Tant se me 'n dón;
y á n' el seu marit ja 'l planyo
per endevant... pero molt!
Vosté qu' es una modelo
de *Francescas*, en ficció,
ha de sé un perill continuo
(si 'l marit es *bonachón*)
per alló de que la *cabra*
tira al monte per amor
al arte, com en lo *Duo*
de la Africana 's diu prou.
De tots modos, si bé ho sento
tant com l' Urrecha ó més, donchs,
aixó de que 's casi, Bianca,
ab un home que no es... jo,

li dona la enhorabona
si fá un partit dels més bons;
y á casament no 'ns convidi,
perque tots 'ls redactors
de LA TOMASA som *pares*
de familia, y, sent aprop
de vósté, potser cauríam
en la mala tentació
d' olvidarnos de la dona...
y de la canalla y tot.

Sanson y la seva dida
han fet un trist paperot
en lo temple del *Liceyo*;
perque, á la quienta, Sansón
no ha resultat ser *de forsa*
com las b blicas versions
han fet corre per la terra
simbolisant 'l seu nom;
y sa dida ¡dich! Dalila
no té... l' alimentació
que un' obra de tanta vida
necessita per rahons
propias de la contextura
y la complexió del cos
de dita obra qu' es hercúlea,
y de pit com es Sanson.

Y ja que aquesta revista
s' ha tornat, a poch a-poch
teatral de *cabo a rabo*
sense adornarme'n, lectores,
dech haver de dí 'ls qu' es obra
El Olivar que fá 'l cop
á *Las Arts* y que fá olivas
dolsas y de poch pinyol,
y que 'ls que l' oli remenan
se 'n untarán 'ls dits tots;
que á *La Gran Peña* s' hi apinyan
els que *trasnochan* d' arrós,
els habitants de la Lluna
que plegan quan surt el Sol,
y tant aviat son francesos,
com italians ó espanyols;
y, en fi, que al *Edén* hi brilla
la *Debriège*, estel del Nort,
que ab cent franchs nets cada día
s' ha guanyat admiradors
ab sa dicció, veu y gracia
de primer ordre y .. *tableau*.

PEPET DEL CARRIL.

PRINCIPAL

Després d'alguns aplassaments, per fi dimars s'estrenà un drama original del Sr. Marquina, titulat *La risa de Grecia*, que en honor a la vritat no la entenguerem y no 'ns sigué possible enténdrel perque ab tot y dirse 'n drama no hi sapiguerem veure tal cosa, ni molt menos. Aquell *Pedro* y aquella *Goria* protagonistas de *La risa de Grecia*, no sabém si son dos beneyts ó be *neurasténichs*, com se diu avuy día.

Com á obra literaria, no li negué qualitat á *La risa de Grecia*, perque induptablement las té, pero may será altra cosa que notable pera ser llegida, pero una equivocació per complert pera ser representada.

Pera que entussiasmés als *morenos*, hasta hi há alguns *ribets* de socialisme que 'ls entussiasmaren ab més ó menos veritat; pero ¡ay! que aquell deliri prompte se amortiguá, acabant la obra ab una complerta desilusió.

L autor sigué cridat á escena á mitj segon acte y als finals dels segon y tercer actes, ab molt frenessí per los amichs del autor, pero ab bastanta indiferencia per los demás concurrents.

La execució que los artistas de la companyia Tubau-Palencia donaren á la obra, no sigué gayre acertada ni individualment ni en conjunt Tots estigueren á la mateixa altura: *desequilibrats* com la obra.

LICEO

La *reprisse* en la present temporada de la famosa obra de Saint Saens *Sansone é Dalila* ha donat nou motiu al públich pera mostrar la senyoreta Borisoff son irreprotable gust y riquesa extraordinaria en los trajos ab que presenta á la protagonista, aixís com també l'estudi qu'ha fet en certas posas artísticas, de manera que en lo dúo de la seducció hi está sumament arrebatadora sent capassa d'*arrastrar* no dihém un Sanson sino que hasta al mateix empedernit Sant Antoni, si existís.

Respecte á las qualitats artísticas, ya es *harina de otro costal*. Necessita la partitura de Dalila facultats vocals que no posseheix la senyoreta Borisoff y aixó fou causa de certas demostracions de desagrado que senti.

Ab lo *Sansone* hi debutá lo tenor senyor Cosentino, que cantá sa part ab correcció y bon istil, fent lluhir pessas que fins ara passaren desapercubudas, com es la *romansa* del tercer acte, En altres moments lo publich trobá á faltarli los *pinyols* de 'n Cardinali, pero trobém que aixó ni es art ni es fer justicia al artista.

Pera ahir estava anunciat lo debut de la triple senyoreta D'Arneiro y lo tenor senyor Cossira ab lo *Lohengrin*.

ROMEA

Ayguá que corre ha corregut alguns días y no ha lo grat més que en cada representació anés menguant la concurrencia y els aplausos se refredessin de un modo extraordinari.

Pera demá, y com á esqué de la obra de Guimerá, s'estrenará lo saynete original del reputat autor en aquest género, senyor Ramon y Vidales, titulat *L' agencia de n Pep Currillo*, qual protagonista está confiat al senyor Borrás.

Tením bonas noticias de la obra, de manera que hasta se 'ns assegura será superior á la que doná tanta gloria á son autor, ó sia sa primera la titulada *A cal notari*.

NOVETATS

Las últimas representacions en definitivas anuncian del espectacle *El anillo mágico* que sense la més petita interrupció haurá arribat á la vuytanta representació.

Pera últims de la present setmana está fixat l'estreno del altre espectacle que hi há en porta y será lo ball de gran aparato del notable coreógrafo Manzotti *Pietro Mico*, conegut y aplaudit de nostre públich per haver-se efectuat ab grandíós éxit fá alguns anys en lo derruit Teatro Lírich.

Com en dit ball hi té una part molt important la mímica, s'han contractat notables artistas mímichs, á fi de que tingui lo degut éxit.

Per la suntuositat y propietat ab que se representará, ab fonament esperém un altre *filón*.

TIVOLI

Després dels Takitos y l'equilibrista Carné ab son gos matemátich, que es una verdadera maravella, ha debutat la *troupe* Trevally composta de sis personas resultant uns verdaders acróbatas excéntrichs.

Pera avuy s'anuncia lo debut de Mr. Harry Dio et sa dame, y está próxim lo de Mlle. Reine d'Esperance, artista que obtingué lo primer premi de bellesa en la Exposició de París de 1900.

Bon debut se prepara.

GRAN-VIA

Tocan á son fi las funcions de la companyia Iggius, que en sas darrerías ha posat *L inferno, vaudeville* que, com de costum, tracta assumptos escabrosos per la moral y es una llissó pels vells verts.

Pera demá divendres s'anuncia lo despído en que es d'esperar se fará una demostració de simpatía á tant engrescadora artista, aixís com també á la aixerida Sainati y als actors notables senyors Bertini, Sainati y Robert.

Pera lo dissapte se prepara la reapertura ab la companyia del senyor Talavera, que com es sabut explota el *género chico*.

Entre l'element que té, hi figuran las triples senyoretas Alcácer y Cancela, la característica senyora Rovira y los senyors Angeles, Sánchez, Olivares, Vallina, etc.

Com siga que el senyor Talavera es dels més notables en lo género que explota, creyém se fará una fructífera temporada.

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA
ENGRUNAS

Prou que 'l buscan ¡fins ab llums!..
¡no 's troba l' arrendatari
qu' ha de quedar-se 'ls Consums!

¡Quin fret! si jo pogués escalfarme!

Vaya una fredor ¡no passa un alma!

Contra 'l fret no hi ha com
els cigalóns!

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Los de 100 fullas, á 80 céntims

„ „ 50 „ á 50 „

Ventas al per Major y Menor

Litografía Barcelonesa

6, Carrer de Sant Ramon, 6. — BARCELONA

* * *

—Perqué ploras, Marieta?
 ¿perqué tens tant desconsol?
 pot sé es que s' ha mort ta mare
 ó has renyit ab lo xicot?
 Explicat, dígam'ho prompte;
 tú ja sabs que sempre jo
 he procurat consolarte
 ¡sempre t' he donat consols!
 —No s' ha mort la meva mare,
 ni al meu xicot he perdut;
 ploro porque, descuydada
 m' he ficat un dit al ull.

F. S.

S' ha salvat la patria, y 'l seu salvador ha sigut el comte de Romanones, aquell ministre coix que tot vergonyosament va venir al enterro de mossen Cinto á la negligé, com sí no tingués roba adecuada.

Donchs aquest senyor, á falta de millors pensadas ha publicat un decret prohibint l' us del idioma catalá—idioma, mal que li pesi al ministre d' Instrucció—en totas las escolas de Catalunya, y sobre tot la ensenyansa de la doctrina en nostra llengua.—¡Llengua, mal que 'ls pesi!—

¡Tot s' ha d' ensenyar en castellá porque aixís se salva la integridad nacional.

Aquest tiro directe al modo de ser del nostre poble tindrà ressonancia, no 'n duptin pas, y se 'n parlará forsa temps.

Es un ardit com un altre pera endegar un nou atach al catalanisme que ja estava un xich sossegat.

Es el resultat de la rabieta promoguda per la fusió dels regionalistas y unionistas.

Es la pilota retornada, no poguentse agafar en res més. Com també podria ser buscar cinch peus al gat.

Per lo que 's veu, els nostres polítichs fán com els xicots d' estudi; sempre pensan quina 'n farán, y se 'n empescan com aquésta pera promoure xibarris y conficfes y donar motiu á que 'ls d' aquí s' engresquin y 'ls periódichs d' allá dalt agafin la manxa y infla que inflarás el *perro del separatismo!*

Ah, cervells desdixats!

Ara vés lo que ha de guanyarhi el ministre del ja célebre decret en tot aixó!

¿Es possible que en lo cor de la montanya catalana las pobras criatures s' acostumin á una llengua forastera, estranya del tot per ellas, á son modo de sentir?

¿Qué creuhen els polítichs del *zezeo* que es una cosa tan fácil com aixó el cambiar de cop y volta l' idioma d' una regió?

Ignoscents! Ab els seus disbarats, lo que fan es soliviantar els ánimos adormits.

Hí ha imposicions que en el fons del cor no s' aturan may; y qui no vol cumplirlas se revolta, sino d' obra, de pensament, y veusaquí porque no es estrany qu' esclati la indignació d' un poble que no admet ni vol admetre la forsa bruta.

L' esperit dels pobles no 's torsa ab un decret.

* * *

Notas de la *civilisació* yanki.

Un militar nort-americaná ha aplicat el torment de l' aygua á un frare de Filipinas.

¿Qué 's diu Portas aquest guerrero?

* * *

L' altre dia vá ser cremat un negre en una plassa pública de Nova-York. Contemplaren la execució més de 10,000 espectadors.

¡Salvatjes!

Y que vingan els yankis trompetejant la seva humanitat y 'l seu esperit de *civilisació!*

Per tot hi há pillos; es ben segur.

* * *

Un desocupat nos envia l' entreteniment que vá á continuació, pera demostrarnos quin ha sigut el resultat de l' últim crisis.

P uigerver

Ver A gua

Saga S ta

More T

E guillor

Weyle R

Rom A nones

Salva D or

A lmodovar

Ja ho veuhen: Tot plegat una *pasterada*; y per satisfets nos donariam si aquesta fos la darrera.

* * *

Llegim en un diari:

«Exposició de Sant Lluch en el Saló Parés.»

Ja ho saben, si van al carrer de Petritxol trobaran a
ant Lluch exposat.

¿Que no 'l volen coneixer?

*

Ha mort el fabricant dels canóns Krupp.

Femli un monument, que bé se 'l mereix qui ha pro-
porcionat els medis d'enviar tants milions d' homes al
altre barri.

Honor al geni... del mal.

*

Els últims esvalots en el Congrés han donat una idea
de lo que son els polítichs fets a la moda; *unas verduleras*,
com vá cridalsi un soci de las tribunas.

Allá tots s' han dit el nom del porch, s' han insultat ab
un desprendiment horadíssim, s' han dirigit una grossa
de vocables dels més apetitosos pera sucarhi pá.

En fi, las últimas sessions han sigut lo que se 'n diu
un' olla de grills. Y la Nació aguantant a n' aquesta pa-
tuleya de cinichs y escandalosos que cridan per arribar
a las garrofas y 's baral'an per quijoterias rancies y fas-
tigosas ¡*El honor, la dignidad!*... ¡Y que saben ells de tot
aixó.

A ser aixis, ja no s' haurian perdut las colonias.

Diu que fent escandol volen regenerar lo dolent...

Y cá! Tindrian de comensar pe 'l régimen parlamen tar:

Apa, buenas, Mauris de la política.

*

Sabém que nostre amich y constant colaborador de
Vilassar de Mar, en Ramón Amorós Estebanell, ab lo mo-
dest titul de «Primers brots» publicarà en la present set-
mana un tomet de poesias originals sevas.

Quadret d' hivern

¡Qué es trist l' hivern, ma estimada!
Las flors totes s' han marcit,
los aucells ja no refilan,
puig 'l fret los té arraulits;
dels arbres cauen las fullas,
la neu cubreix los camins,
papallonas no se 'n veuen,
los oronels han fugit,
y va fugint ma existencia
poch a poch; lo fret més viu
va filtrant ab vil perfidia
dintre mon cos malaltís.
Més teninte a tu a mos brassos,
mirante de fit a fit,
petonejant los teus llabis
y estrenyent ton cosset prim,
no temo l' hivern, ma aymia.
¡Qué hermós es l' hivern aixís!

XERET DE PREMIÁ.

ISIS TIROSII

Disparats pe 'l festiu escriptor

A. GUASCH TOMBAS

Obra de gresca estrenada ab brillant éxit en el
TEATRE CATALÁ (ROMEA)

la nit del 28 Decembre del any passat, baix la
direcció del celebrat actor D. JAUME CAPDEVILA

Propia pera esser representada el dia d'

IGNOCENTS

Especial pera 'ls TEATRES D' AFICIONATS,
puig en son repartiment hi figuran sols UNA
DAMA y quatre actors.

Preu: DOS Rals

Pera 'ls pedidos dirigirse, sens perdre temps, a

RAMON ESTANY

S. Ramon, 6.-Administració de LA TOMASA

Descompte de costum als nostres corresponsals.

ISIS TIROSII

CANTARS

A la noya que jo estimi
no li donguéu més tresor
que una educació ben bona
y ben sencer lo seu cor.

Bé s' hi está sota aquest arbre
contemplant ton rostre hermós,
pro no en aquest moment, nena,
perqué plou sens compassió.

¿Que ab los ulls tant sols me dius
que m' estimas? no t' ho nego;
pró recorda, nena hermosa,
lo que 's diu... L' amor es cego.

MONTABLIZ.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA
BARREJA

—Sab, mamá, que desde que 'ls nostres marits van á veure á la Iggius, nos estiman més.

—¡Y tan murmurada qu' ha sigut pobre senyora! ¡Ella hagués vingut un mes avants, que potser l' Arturo no hauría deixat á la vostra germana!

—¡Qu' en treuhen aquets d' anar tan abrigats! Com que no están acostumats á las frescors, una mica d' ayre 'ls encostipa... En cambi jo, com que sempre n' estich d' encostipat, ja no m' en sento.

—¡Malahit fret, tothom passa de llarch!

—Diu aquí «Perlas Vitals» cada caps: dotze rals, ¡No cabo en pell d' alegria!
—¿Y aixó? ¿Quin son los seus mals? Vaig cada nit al Gran-Via.